

2 Stemmingen

Aan de orde zijn de **stemmingen over moties**, ingediend bij de **algemene financiële beschouwingen naar aanleiding van de Miljoenennota 2012 (33400)**,

te weten:

- de motie-Terpstra c.s. over ruimte voor toekomstgerichte uitgaven in onderwijs, innovatie, moderne technologie en infrastructuur (33400, letter C);
- de motie-Terpstra c.s. over het vanaf 2014 structureel verlagen van de lasten (33400, letter D);
- de motie-Terpstra c.s. over compensatie van de btw en energiebelastingen in de inkomstenbelasting (33400, letter E);
- de motie-Postema c.s. over inzicht in de ontwikkeling van de risico's voor de overheidsfinanciën (33400, letter F);
- de motie-Reuten c.s. over informatievergaring (33400, letter G);
- de motie-Backer c.s. over een effectieve groeistrategie van de EU (33400, letter H);
- de motie-Vos c.s. over een substantiële energiebesparing bij bestaande woningen (33400, letter I).

(Zie vergadering van 20 november 2012.)

De voorzitter:

Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen vooraf.

De heer Bröcker (VVD):

Voorzitter. Mijn collega De Grave zit, zoals u al meldde, in het buitenland. Ik vervang hem hier om namens de fractie een korte verklaring af te leggen over alle moties. Die zijn vanochtend uitgebreid besproken in de fractie. Laat ik vooropstellen dat de fractie van de VVD in het algemeen buitengewoon terughoudend is waar het gaat om moties in de Eerste Kamer. Wij hebben de moties individueel bekeken en uiteindelijk, als je ze allemaal op een rijtje zet, is een aantal daarvan toch echt bepaald onduidelijk in de formulering. Bij een aantal kan mijn fractie niet de consequenties overzien van het in de moties gevraagde. Een enkele motie zou de steun van mijn fractie kunnen krijgen, maar die vinden wij dan weer overbodig en ook een beetje een bevestiging van bestaand beleid. Politiek zit er natuurlijk ook in. Vorige week hebben wij een debat gevoerd, vooruitlopend op de algemene politieke beschouwingen. Uiteindelijk hebben wij geconcludeerd dat de fractie geen van de moties zal steunen. Wij houden volgende week de algemene politieke beschouwingen. Mochten er naar aanleiding daarvan moties worden ingediend, dan bekijken wij die opnieuw.

Mevrouw De Boer (GroenLinks):

Voorzitter. Bij afwezigheid van mevrouw Vos zal ik onze stemverklaring voordragen.

In de motie-Terpstra, met letter C, wordt de regering opgeroepen om bij de komende noodzakelijke bezuinigingen voldoende ruimte te scheppen voor toekomstgerichte

uitgaven in onderwijs, innovatie, moderne technologie en infrastructuur.

De leden van de fractie van GroenLinks hechten eraan te benadrukken dat dit alles van onschatbare waarde is, voor nu en voor in de toekomst. In die zin zouden wij de motie kunnen steunen. Wij maken ons echter zorgen over de in de overwegingen geclaimde bestedingsruimte voor infrastructuur. Toekomstgerichte uitgaven aan, kort door de bocht gezegd, beton en asfalt kunnen niet zonder meer op onze instemming rekenen.

Alles overwegende hebben wij besloten, om deze redenen tegen de motie te stemmen.

Wij stemmen ook tegen motie E. Op zich steunt de fractie van GroenLinks de strekking van de motie. Het is echter duidelijk geworden dat de Miljoenennota sowieso al tegemoetkomt aan de in de motie geuite wens. Op verzoek van GroenLinks is al toegezegd dat over de maatschappelijke effecten van de voorgenomen bezuinigingen zal worden gerapporteerd. Dat biedt naar onze mening voldoende soelaas.

De heer Reuten (SP):

Voorzitter. De motie-Terpstra, met letter C, gaat over de toekomstgerichte uitgaven enz. Mijn fractie is van oordeel dat de Nederlandse economie een met andere Europese landen gecoördineerde impuls vergt in de vorm van hogere overheidsbestedingen die de particuliere productie en de particuliere bestedingen wederzijds aanzwengelen. Dit is echter niet de insteek van de motie, die slechts de ene overheiduitgave wenst te substitueren voor een andere. Mijn fractie stemt daarom tegen deze motie.

In motie D staat dat Nederland een van de meest genivelleerde landen van Europa is. Dat is zo in fysieke zin. Qua mate van gelijkheid van het besteedbare inkomen staat Nederland in Europa pas op plaats 14, wat niet kwalificeert als een van de meest genivelleerde landen. Gelijkheid is hier overigens gemeten met de Ginicoëfficiënt. De plaatscijfers zijn afkomstig van de OECD.

Voorts wordt in de motie impliciet gevraagd om een verlaging van de overheidsuitgaven, waaronder waarschijnlijk de overheidsbestedingen. Dit versterkt volgens de SP-fractie de problemen. Om beide redenen stemt mijn fractie dan ook tegen deze motie.

De inhoud van motie-Terpstra, met letter E, lijkt instemming te impliceren met de door de inkomstenbelastingverlaging gecompenseerde btw-verhoging. Dat wil zeggen, een route naar genivelleerde belastingtarieven. De SP-fractie is daarvan geen voorstander. Nochtans is nu duidelijk hoe bij ontstentenis van genivelleerde tarieven Nederland kwalificeert als een genivelleerd land, zoals in motie D wordt gesteld.

Voorts verhoogt het regeerakkoord niet de belastingtarieven. Zoals de motie stelt, verschuift het regeerakkoord wel tariefleengtes c.q. belastingschijven en verschuift het belastingkortingen.

Ten slotte beschikt de Kamer niet over voldoende cijfers waaruit zou blijken dat de maatregelen in het regeerakkoord inderdaad de inkomens nivelleren zoals de motie impliceert. In dit opzicht richt de inhoud van de motie zich alsnog op een spook, net zoals het CDA-verzet tegen nivellering in het regeerakkoord zich richt op een spook. Om al deze redenen stemt mijn fractie tegen deze motie.

Van Boxtel

De heer **Van Boxtel** (D66):

Voorzitter. Bij afwezigheid van collega Bakker, die vorige week het debat heeft gedaan, zijn vanochtend in de fractie alle moties besproken. Bij één motie is wat ons betreft enige toelichting nodig, namelijk waarom wij tegen de motie-Terpstra, met letter C, stemmen. De GroenLinks-woordvoerder heeft al gezegd dat het dictum ogenschijnlijk heel aardig klinkt. Het staat vol met goede doelen. De overwegingen sporen echter niet met dictum. Wij dachten dan ook: wij komen bij de komende algemene beschouwingen en in het komende jaar nog op genoeg momenten het kabinet tegen om te bekijken waar wij prioriteiten willen verleggen. Wij zijn ook tegen de moties D en E van de heer Terpstra. Wij zullen de motie van het lid Postema steunen. Wij zijn tegen de motie van het lid Reuten en uiteraard voor de motie van de heer Backer en ook voor de motie van het lid Vos.

De heer **De Lange** (OSF):

Voorzitter. Ook mijn fractie heeft zich, zoals u zult begrijpen, uitgebreid beraden op de voorliggende moties.

Ik zal ons oordeel over de drie moties van de heer Terpstra samenvatten. Inderdaad zijn de gedachten die daarin tot uitdrukking komen sympathiek. De gedachte om geld te investeren in de sectoren die hij noemt, zou mijn fractie op zichzelf kunnen steunen. In de motie ontbreekt echter een aanwijzing waar de kosten dan wel zullen neerslaan. Het kan altijd nog erger dan nu het geval is. Mijn fractie heeft niet het vertrouwen dat bij een herverdeling van kosten, de uitkomst niet nog slechter zal zijn dan nu het geval is. Daarom zullen wij tegen de drie moties van de heer Terpstra stemmen.

Wij zijn het uiteraard eens met de strekking van de motie-Postema. Het is een goede zaak als de Algemene Rekenkamer allerlei risico's van beleid benoemt. Wij zouden graag hebben gezien dat de Rekenkamer ook de risico's zou bestuderen van alles wat te maken heeft met het verstrekken van garanties aan Europa. Dit staat niet expliciet in de motie. Wij zullen hier regelmatig naar vragen. Om de Rekenkamer een kans te geven, zullen wij voor de motie-Postema stemmen.

De motie-Reuten is voldoende onduidelijk om daarvoor te kunnen stemmen.

Wij zullen de overige twee moties steunen.

De heer **Van Strien** (PVV):

Voorzitter. Ik zal alleen de moties bespreken waarover mijn fractie een aantal opmerkingen wil maken. Voor de overige moties geldt dat zij daar gewoon voor of tegen is.

Ik begin met motie D van de heer Terpstra. Wij zullen daar voor stemmen, zij het dat wij het jammer vinden dat hij het structureel verlagen van de lasten niet per 1 januari 2013 laat ingaan.

Voorts zullen wij voor de motie-Postema met letter F stemmen, zij het dat wij ook daarover een kritische opmerking maken. De tweede overweging vinden wij kwetsief, zo niet onjuist. De derde overweging lijkt ons in strijd met de tweede overweging. Niettemin zijn wij het eens met het verzoek aan de regering. Wij zullen dus voor deze motie stemmen.

De heer **Terpstra** (CDA):

Voorzitter. Ik ging ervan uit dat u per motie om commentaar zou vragen, maar nu u ervoor kiest om dit voor het hele pakket te doen, merk ik op dat mijn fractie ook diepgaand heeft gesproken over alle moties, uiteraard met name over de eerste drie. Ik ben blij met alle positieve opmerkingen die zijn gemaakt over delen van die moties.

De staatssecretaris heeft met betrekking tot de derde motie aangekondigd, dat hij die motie in 2013, maar ook in 2014 tot op zekere hoogte zal uitvoeren. Dat is voor ons reden om die motie in ieder geval tot eind 2013 aan te houden.

Dan nog een stemverklaring over de motie-Backer. Die motie klinkt heel sympathiek. Wij zijn daar ook voor. Wij zijn voor het verdrag Europa-Amerika en ook voor versterking van de interne markt. Ik wil toch een stemverklaring afgeven, omdat een verschuiving van Europese middelen van iets naar innovatie, voor D66 soms een verschuiving van landbouw naar innovatie betekent. Die interpretatie delen wij niet, omdat voor ons bij de onderwerpen duurzaamheid en innovatie, de progressieve boeren zijn inbegrepen. Met deze nuance zullen wij voor de motie van de heer Backer stemmen.

De voorzitter:

Mijnheer Terpstra, heb ik goed begrepen dat u de motie met letter E wilt aanhouden?

De heer **Terpstra** (CDA):

Inderdaad, want C, D, A hadden wij uiteraard gehandhaafd, maar in het rijtje C, D, E kan de E tijdelijk worden aangehouden tot eind 2013.

De voorzitter:

Op verzoek van de heer Terpstra stel ik voor, zijn motie (33400, letter E) van de agenda af te voeren.

Daartoe wordt besloten.

In stemming komt de motie-Terpstra c.s. (33400, letter C).

De voorzitter:

Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA en de SGP voor de motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de fracties van de VVD, de PvdA, de PVV, de SP, D66, GroenLinks, de ChristenUnie, 50PLUS, de PvdD en de OSF ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Terpstra c.s. (33400, letter D).

De voorzitter:

Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PVV, het CDA en de SGP voor de motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de fracties van de VVD, de PvdA, de SP, D66, GroenLinks, de ChristenUnie, 50PLUS, de PvdD en de OSF ertegen, zodat zij is verworpen.

In stemming komt de motie-Postema c.s. (33400, letter F).

De voorzitter:

Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdA, het CDA, de PVV, de SP, D66, GroenLinks, de ChristenUnie, de SGP, 50PLUS, de PvdD en de OSF voor

Terpstra

de motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de fractie van de VVD ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Reuten c.s. (33400, letter G).

De voorzitter:

Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdA, de ChristenUnie, de SP, GroenLinks, de PvdD en 50PLUS voor de motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de fracties van de PVV, de VVD, het CDA, D66, de SGP en de OSF ertegen, zodat zij is verworpen.

Ik geef gelegenheid tot het afleggen van een stemverklaring vooraf over de motie-Backer c.s. (33400, letter H).

De heer Reuten (SP):

Voorzitter. Mijn fractie kan instemmen met de impliciete oproep tot een Europese groeistrategie, doch zij meent dat deze bij voorbaat faalt indien hij is gericht is op exportbevordering van landen zoals Nederland die al een exportoverschot hebben. Dit is mogelijk in het bekrompen belang van Nederland, doch niet in het belang van de Europese Unie. Het dictum is hybride en het verband tussen overwegingen en dictum is duister. Om beide redenen stemt mijn fractie tegen deze motie.

Ik zal ook de motie-Vos meenemen. Mijn fractie heeft de motie-Vos niet geformuleerd, maar wel medeondertekend. Naar haar oordeel is dit de beste motie van het stel. De in de motie geformuleerde oproep tot regeringsmaatregelen gericht op energiebesparende isolatie van bestaande woningen draagt bij effectuering wezenlijk bij aan stimulering van de economie onder gelijktijdige bevordering van duurzaamheid. Mijn fractie zal daarom voor deze motie stemmen.

De voorzitter:

Mag ik er dan nog eens in algemene zin op wijzen dat u als u mee tekent, geacht wordt voor de motie te zijn? Dan hoeft u geen stemverklaring meer af te leggen. Dat is de afspraak. Mee tekenen betekent: de inhoud steunen. Handopsteken betekent: u mag de motie indienen. Zo hadden wij het afgesproken.

In stemming komt de motie-Backer c.s. (33400, letter H).

De voorzitter:

Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PvdA, het CDA, GroenLinks, D66, de OSF, 50PLUS en de SGP voor de motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de fracties van de PVV, de VVD, de ChristenUnie, de SP en de PvdD ertegen, zodat zij is aangenomen.

In stemming komt de motie-Vos c.s. (33400, letter I).

De voorzitter:

Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de ChristenUnie, de SP, GroenLinks, D66, de PvdD, de OSF en 50PLUS voor de motie hebben gestemd en de aanwezige leden van de fracties van de PVV, de VVD, de PvdA en de SGP ertegen, zodat zij is verworpen.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.